

ת"פ 25587/10/16 - מדינת ישראל נגד אליאב מזרחי

בתי המשפט

בבית המשפט המחוזי
בירושלים

ת"פ 25587-10-16

בפני: כב' השופט אלכסנדר רון
המאשימה
תאריך: ו' חשוון תשע"ח, 26 אוקטובר 2017
מדינת ישראל
ע"י פרקליטות מחוז ירושלים - עו"ד עמיחי מרקס

נגד
הנאשם

אליאב מזרחי
ע"י ב"כ עו"ד חיים כהן

החלטה

1. החלטה הניתנת בעקבות טענות מקדמיות שפירט בא כוחו הנכבד של הנאשם; בהמשך לדיון בבית המשפט אבחנתי טענה אחת שנכון היה להעבירה לתגובת בא כוחה הנכבד של המאשימה, והתגובה עתה בפניי.
2. כאמור בסעיף 2 להחלטתי מיום 2.10.2017, התייחסה הטענה המקדמית שראוי היה לבררה לכך שבוצעו העבירות, כמובן - לכאורה, במסגרתה של עמותה.
3. קודם שאגש להחלטתי, אף אבהיר במעט מאיזה טעם הטרידה את בית המשפט טענה זו. על פי סעיף 2 של החלק הכללי של כתב האישום "רשם הנאשם עמותה... תחת השם 'משמחים' ". סעיף 8 לחלק הכללי של כתב האישום מלמדנו שהקים הנאשם עמותה רשומה נוספת בשם דומה במעט, 'משמחים לחתן ולכלה'. מנקודת מבטו של בית המשפט יש חשיבות לשאלת מעמדו של הנאשם בעמותה, אם בכלל, וההגדרה "רשם" אינה מתיישבת עם עולם המושגים של חוק העמותות ביחס לתפקידים אפשריים בעמותה. ראוי שיובהר האם הנאשם נמנה עם המייסדים, או עם חברי העמותה, והאם היה חבר הוועד ובפרט האם היה יו"ר הוועד. במאמר מוסגר אוסיף שככל שמעורבים היו בעמותה, בין כחברים ובין כבעלי תפקיד, גם אחרים (יו"ר הוועד, למשל, ועדת ביקורת, וכו' - עיין בחוק), ייתכן שגם לכך ראוי היה לתת לכך את הביטוי הנדרש. כללית יוער, שאישום בדבר עבירות במסגרת תאגיד, נחייב כתב אישום שנוסח תוך עירנות להיבטי התאגיד.
4. גם אם בשל כך לא אדרוש בשלב זה הגשת כתב אישום מתוקן, ההבהרות הנ"ל - נדרשות.

5. ואולם, מעבר לכך, שימת לב ההגנה לכך שגם אם בוצעו עבירות במסגרת תאגיד, ככל שיוכחו יסודות העבירות הרלוונטיות ביחס לנאשם נדון, וכאמור, גם אם היה הוא בעל תפקיד בתאגיד, אין בכך כדי לספק לו הגנה של ממש. ראשית, שימת לב בנקודה זו לסעיף 29 לחוק העונשין המגדיר מיהו מבצע עבירה. מעל הצורך אציין, שמי שנכנס לקטגוריה המוגדרת בסעיף זה (ופשיטא, שביחס לנאשם דנן אין לי, לעת הזו, כל דעה) הינו בגדר מבצע עבירה, ואין בכך שבוצעה העבירה יחד עם תאגיד כדי להוציא את מי שנכנס להגדרת מבצע עבירה, מהגדרה זו. לא אחת מואשמים יחדיו התאגיד והאורגן כמבצעים ביחד של אותה עבירה, וייתכן, שלפחות לשיטת המאשימה, ככל שלמד אני עליה מלשון כתב האישום, ניתן לעשות זאת גם בפרשה זו. בתגובת המאשימה נזכר גם סעיף 23 לחוק העונשין, המתייחס לאחריותו הפלילית של תאגיד. מכל מקום, בכתב אישום זה לא מואשם אף תאגיד וסעיף זה אינו רלוונטי.

6. ואולם, דומני שעיקר תכליתה של טענה מוקדמת זאת נועד לבחון האם אין בפני בית המשפט מצב בו, אם וככל שבוצעה עבירה במסגרת תאגיד, עמותה, כבפרשתנו, יש בכך כדי להקים הגנה לאורגן במסגרת תאגיד זה, ככל שיש לו מעורבות במעשים.

7. כלל ועיקר: נפסק לא אחת, והדברים אף מתיישבים עם מטרת סעיף 29 לחוק העונשין הנ"ל, שאין בנסיבות מסוג זה משום הגנה לנאשם. פסק הדין המנחה ניתן בעניין **גלנט** - ע"פ 137/79 **גלנט נ' מדינת ישראל**, פד"ה(3) עמ' 746. פסק הדין עסק במנהל חברה, שאף היה בעל שליטה בה, שמסר בשם החברה, ואף זאת מצאתי להדגיש, שיקים ללא כיסוי. בפסק הדין נקבע כי - **"כעניין של מדיניות שיפוטית, מקום בו ביצע תאגיד עבירה, שיש עמה כוונה פלילית, ניתן להרשיע בביצועה תמיד את האורגן שביצע מטעמו את העבירה"** [שם, דברי כב' השופט ש' לויין בעמ' 753]. אם עוד נותרו בפסיקה מחלוקות מסוימות, נוגעות הן לשאלת אחריותו המשפטית של אורגן או נושא משרה, הנושא באחריות גבוהה לפעילותו של התאגיד, כגון מנהל, שייתכן ואישית לא ביצע חלק מיסודות העבירה, אך אחריותו הכוללת, מעוררת שאלות. ברם, ביחס לנאשם, שהוא אורגן בתאגיד, שביצע את יסודות העבירה, קצרה הדרך להכללה גורפת, המקבעת באופן חד משמעי את אחריותו האישית של הפועל בשם תאגיד בכל מצב וללא חריגים - **"בכל מקרה יישא אותו אדם באחריות שהייתה מנת חלקו לו פעל מלכתחילה בשמו הוא ולמען עצמו וללא כל קשר למסגרת התאגיד"** [שם, דברי כב' השופטת בן-פורת, ועיין עמ' 752-750]; וראה גם, בין היתר, ע"פ (ב"ש) 25689-11-16 **מדינת ישראל רשות הטבע והגנים נ' זאב צל** (16.1.2017); תא (ת"א) 43971-03-10 **שמעון יצחק שלזינגר נ' טי גי אי השקעות נדלן בע"מ** (3.11.2013).

8. סוף דבר, תימסר לבית המשפט ולהגנה הודעה בדבר מעמדו של הנאשם בעמותות הרלוונטיות כשיוגדר מעמדו בהתאם למושגים בהם נוקט חוק העמותות.

9. ומעבר לכך, דין הטענה המקדמית לדחייה.

ניתנה היום, ו' חשוון תשע"ח, 26 אוקטובר 2017, בהעדר

הצדדים.